

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Mehdi Vaziri
Arkitekt
010-22 45 186
mehdi.vaziri@lansstyrelsen.se

Yttrande
2021-11-19

Diarienummer
402-48269-2021

Sida
1(6)

samhallsbyggnad@skovde.se
Linda.kjerfve@skovde.se

Yttrande om avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning tillhörande förslag till detaljplan för Locketorp i Skövde kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade juni 2020 för samråd enligt 6 kap 10 § miljöbalken

Om ärendet

Skövde kommun har begärt avgränsningssamråd med Länsstyrelsen avseende miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för detaljplanen för Locketorp i Skövde kommun, på grund av att planförslaget har bedömts kunna innebära betydande miljöpåverkan. Avgränsningssamrådets syfte är att miljökonsekvensbeskrivningen ska fokusera på den miljöpåverkan som är betydande.

Syftet med planen är att upprätta ett verksamhetsområde för fastigheterna Locketorps-Törsatorp 1:7 med flera, om ca 244 hektar. Del av området är idag detaljplanerat för flygplats.

Enligt kommunens beskrivning går det inte att utesluta att genomförandet av detaljplanen kan medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planen tillåter ett större verksamhetsområde för industri. Planbeskrivningen ska därför uppfylla kraven för innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning för en specifik miljöbedömning.

För projekt Locketorp föreslås att den strategiska miljökonsekvensbeskrivningen tas fram i samband med detaljplanarbetet. Den specifika miljökonsekvensbeskrivningen kommer att arbetas fram parallellt med detaljplanen i samband med att intressent finns för planområdet.

Länsstyrelsens bedömning

I samband med Länsstyrelsens tidigare dialog och samtal med Skövde kommun om undersökningssamrådet för den aktuella detaljplanen, uttryckte Länsstyrelsen att betydande miljöpåverkan, orsakat av planens genomförande, inte gick att utesluta. Länsstyrelsens bedömning kvarstår.

Miljökonsekvensbeskrivning behöver uppfylla samtliga innehållskrav som anges i miljöbalken (1998:808) 6 kap 11 §. Den ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som är rimlig med hänsyn till rådande kunskaper och bedömningsmetoder, och behövs för att en samlad bedömning ska kunna göras av de väsentliga miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning om att miljökonsekvensbeskrivningen ska omfatta de rubriker som har föreslagits i ”Miljökonsekvensbeskrivning Innehållsförteckning”, daterad 2021-10-28. MKB:n behöver dock kompletteras och utvecklas i enlighet med synpunkterna nedan:

Övergripande

Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt att kommunen inför framtagandet av detaljplanen preciserar typ eller omfattning som den planerade industriverksamheten ska ha. Särskilt eftersom det rör sig om industri som kan antas omfattas av Sevesolagen. Det innebär att det kan komma att röra sig om stora och/eller komplexa risker, som kräver noggranna utredningar och överväganden. Både risker som är direkt kopplade till verksamheter på det planerade industriområdet, och transport av farligt gods (lossning av kemikalier/råvaror, utlastning av produkter etcetera).

Avgränsning av MKB

Eftersom ingen verksamhetsavgränsning har redovisats i underlaget, är det inte möjligt att anta vilka miljökonsekvenser som kan uppkomma i samband med planförslagets genomförande. Därav behöver samtliga miljöeffekter (6 kap. 2 § miljöbalken) utredas i miljökonsekvensbeskrivningen. En avgränsning av vad miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla är mycket svår.

Värsta scenario måste vara utgångspunkten för de fortsatta utredningarna och i brist på annat får t.ex. generella riskhanteringsavstånd vara utgångsläge. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) vägledning Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikalieanvändning (2017) bör användas som underlag för fortsatt arbete. Även Boverkets råd Bättre plats för arbete bör användas. Det är viktigt att utifrån de risker som identifieras i verksamheten utforma området. Där riskmoment placeras på ett fördelaktigt sätt för att innehålla tillräckliga skyddsavstånd.

Ur Sevesosynpunkt lämnas följande ytterligare synpunkter:

- MSB:s vägledning Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikalieanvändning (2017) innehåller bl.a. generella riskhanteringsavstånd för olika kategorier av ämnen. Eftersom det inte finns några närmare uppgifter om typ och omfattning av verksamhet i det här fallet – eller vad som kan uppstå i processen - så får man utgå från de generella riskhanteringsavstånden och utreda i princip alla kategorier av ämnen som brandfarlig gas och vätska, oxiderande ämnen, toxiska ämnen etc.
- I vägledningen är riskhanteringsavstånden kopplade till 3 mängdnivåer, de största mängderna förutsätter också i allmänhet de största riskhanteringsavstånden.
- För verksamheter på den högre kravnivån Seveso finns särskilda krav på den kommunala räddningstjänsten i berörd kommun s.k. kommunal plan för räddningsinsats. Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) förutsätts vara

informerad om det pågående detaljplanarbetet. Gränsmängderna i Seveso framgår av Sevesoförordningen (2015:236).

Länsstyrelsen anser vidare att MSB (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap sam RÖS (Räddningstjänsten Östra Skaraborg) bör ingå i samrådskretsen.

Farlig gods

Kommunens redovisning av frågor som ska hanteras kopplat till risk och hälsa stämmer överens med Länsstyrelsens förväntan. Länsstyrelsen har endast några förslag på mindre kompletteringar.

Avseende farligt gods skriver kommunen i undersökningen att den intilliggande farlig godsleden är en fördel för området. Det instämmer Länsstyrelsen i. Eftersom det är en sekundärled bör kommunen dock belysa även hur influensområdet påverkas av eventuellt ökad farlig godstrafik (inte enbart planområdet, vilket kommunen anger i avgränsningssamråd).

Det är bra att kommunen ska redovisa förutsättningar för räddningsinsatser. I anslutning till denna frågeställning bör kommunen även belysa frågan om hantering av släckvatten (släckvattenutredning).

Eftersom verksamhetsutövaren inte är känd är det viktigt att kommunen utgår från ett rimligt värsta fall, och att kommunen tydligt anger utifrån vilka förutsättningar som ligger till grund för riskbedömningarna. Riskbedömningarna behöver vara transparenta och innehålla en tydlig redovisning av osäkerhetshanteringen.

Vatten

Dagvattenutredningen bör beskriva hur dagvatten ska omhändertas med beaktande av förekommande markföroreningar från flygplatsen och motorbanan. Befintliga diken och dränering av flygplatsen tycks ha utlopp i vattenförekomsten Klämmabäcken. Om det finns föroreningar i mark och vatten från brandsläckning, hur det i så fall ska hanteras och hur det påverkar omhändertagande av dagvatten.

I områdets norra del finns ett markavvattningsföretag, Klovasten av år 1948. Eventuell påverkan på markavvattningsföretaget bör redovisas och om det kan bli aktuellt att ompröva eller upphäva detta hos mark- och miljödomstolen.

MKBn bör även beskriva hur planen påverkar vattenförhållandena i identifierat influensområde om ytterligare ytor ska hårdgöras. Till områdets södra del, den gamla motorbanan tycks det rinna in vatten från högre terräng. Planerade skogsavverkningar i närområdet kan också påverka vattenförhållandena.

Eftersom det i dagsläget inte är känt vilka verksamheter som kommer att bedrivas behöver det i planen säkerställas att det finns tillräckliga ytor

avsatta för dagvatten- och skyfallshantering oavsett vilken /vilka verksamheter som kan bli aktuella.

Länsstyrelsen ser positivt på att frågor som rör ekosystemtjänster för grön- och blå struktur beskrivs tillsammans, hur de påverkas och om de kan bibehållas och förstärkas.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen kan konstatera att området inte omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Det omfattas inte heller av kulturmiljöprogram, men Klämmabäcken är upptagen i Länsstyrelsens inventering för Tidans projektet VaKul, med syftet att identifiera vattenanknutna kulturmiljöer. Eftersom planområdet kommer att beröra Klämmabäcken, bör kommunen identifiera eventuella kulturhistoriska värden som kan beröras i den kommande planen och beskriva hur de berörs samt vilken hänsyn som i sådant fall tas till dessa.

Då bebyggelsen planeras att bli omfattande både vad gäller utbredning i mark och på höjden kommer detta påverka landskapsbilden i hög grad. Angående detta ämnar kommunen ta fram en gestaltungsbilaga, vilket Länsstyrelsen ser positivt på.

Naturmiljö

En beskrivning av effekter på naturmiljön kommer behöva redovisas.

Den bör grundas på en översiktlig naturinventering (inklusive fågelinventering) med inriktning på att identifiera eventuella skyddade arter och biotoper för sådana. Förekomst av fåglar i och i närheten av verksamhetsområdet behöver särskilt beskrivas samt i områden för ledningar/ anläggningar/ nya vägar och där skog kommer behöva avverkas eller markanvändning ändras. Eftersom alla fåglar är skyddade enligt 4 § artsskyddsförordningen behöver fågelinventeringen omfatta samtliga arter som fortplantar sig och vilar i området. I bedömning av påverkan på fåglar behöver även störningar från verksamheten beaktas som buller och utsläpp. Inventeringsområdet behöver vara större än själva markanspråket.

Inventeringen bör följa Svensk Standard för naturvärdesinventeringar (SS 199000:2014).

Ska åtgärder göras på jordbruksmark behövs tillägg för biotopskydd. Om det finns våtmarker och vattenmiljöer behövs en fördjupad inventering för groddjur. Viktigt att tänka på är att inventering av fåglar och groddjur ska göras på våren. Vid inventering av groddjur är det också bra om man inventerar andra lämpliga groddjurslokaler i närheten om det finns möjliga spridningsvägar.

Förekomst av skyddade arter kan i vissa fall innebära att en plan/verksamhet i sin helhet eller i delar inte kan genomföras. Hänsynen till skyddade arter måste ske tidigt i processen med inriktningen att dispens från artskyddet inte ska behövas.

Jordbruksmark

Majoriteten av jordbruksmarken inom det planerade planområdet ingår idag redan i en detaljplan, och där behöver kommunen inte utreda ianspråktagandet av jordbruksmarken enligt 3 kap 4 § miljöbalken.

I behovsbedömningen står det att det finns åkermark i nordöstra delen av planområdet, men att jordbruksmark inte kommer att planläggas. Detta känns inte helt tydligt. Om den jordbruksmark som finns i den nordöstra delen av planområdet ska ingå i detaljplanen, så bör utredning enligt 3 kap 4 § göras för den jordbruksmarken, eftersom den inte ingår i en befintlig detaljplan. En sådan utredning behöver inte redovisas i en MKB, utan kan exempelvis göras separat eller i planbeskrivningen.

Energiförsörjning

Energiförsörjningen av verksamhetsområde är en viktig parameter som behöver klargöras i sammanhanget. Behövs det nya ledningar för att kunna förse området med ny el och vatten resp. avloppsledningar, så ska dessa beskrivas och redovisas. Nya eventuella kraftledningsdragningar ska föregå med tillstånd från Energimarknadsinspektionen efter det sedvanliga samråd och godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen av bland annat Länsstyrelsen.

Kommunikationsled, Väg och järnväg

Närmaste större väg och järnväg till planområdet är väg 200 och stambanan. Verksamhetsområdet kan tänkas att aktualisera förstärkning och förbättringsåtgärder av dessa kommunikationsleder till och från planområdet. Konsekvenserna av dessa eventuella förstärkningsåtgärder bör beskrivas och hanteras i Miljökonsekvensbeskrivningen.

Åtgärder på väg- och järnvägen ska utgå från 18 § Väglagen och 2 kap 15 § Lagen om byggande av järnväg.

De som medverkat i beslutet

Företrädare för Natur-, Samhällsbyggnad-, Vatten-, Miljöskydds-, Landsbygdsavdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Detta yttrande har beslutats av funktionschef, Nina Kiani Janson, med arkitekt Mehdi Vaziri som föredragande.

Nina Kiani Janson

Mehdi Vaziri

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Länsstyrelsen/
Naturavdelningen, Martin Svensson
Miljöskyddsavdelningen, Carina Nyhammer, Therese Byström

Samhällsavdelningen, Cajsa Friberg, Mattias Svanström, Madeleine Elisabethdotter Sjölander
Landsbygdsavdelningen, Jannicke Hellberg
Vattenavdelningen, Pia Frid
Funktionschef Plan och bygg